

ERKENNINGSREGELING BOSAANNEMERS – VELDCONTROLE IN 1999

A. H. Bouma

Sinds 1 januari 1998 bestaat de Erkenningregeling Bosaannemers. Het is een initiatief van het Bosschap. Aannemers van boswerk die aan een aantal eisen en voorwaarden voldoen, onder andere over uitvoering en kwaliteit van boswerk, kunnen deelnemen aan de Erkenningregeling. Zij komen dan op de lijst van erkende bedrijven. De erkende bedrijven worden door het Bosschap gecontroleerd, zowel in het veld als administratief.

Voor een effectieve en efficiënte controle in het veld is het voor de controleurs van groot belang van opdrachtgevers te vernemen, al dan niet via rentmeesters of bosgroepen, waar en wanneer boswerk wordt verricht en of dat door erkende bedrijven gebeurt. Het Bosschap adviseert opdrachtgevers met erkende bedrijven te werken. Dan is men, mede door de controle op die bedrijven, verzekerd van correcte uitvoering en juiste kwaliteit van het boswerk. Bovendien is er een ErBo-Geschillenregeling voor het geval dat de opdrachtgever er met de aannemer niet uit komt. Dit artikel geeft inzicht in de resultaten van de veldcontrole over 1999.

De Erkenningregeling Bosaannemers

De Erkenningregeling Bosaannemers van het Bosschap (ErBo) is voortgekomen uit de Vrijwillige Erkenningregeling Bosbouwambachtondernemingen. Deze laatste was vooral in het leven geroepen om het grijze en zwarte circuit in de sector terug te dringen. De ErBo beoogt daarnaast:

- bevordering van de kwaliteit van de bedrijfsvoering en van de kwaliteit van het boswerk;

- bevordering van de inzet van bedrijven die zich daadwerkelijk toeleggen op boswerk;
- bevordering van goede arbeidsomstandigheden en veiligheid bij de uitvoering van boswerk en zorg voor het milieu daarbij;
- het voorzien in een regeling ter afhandeling van klachten en geschillen tussen opdrachtgever en aannemer;
- regulering van inschakeling van onderaannemers door erkende aannemers.

Aannemers van boswerk die aan de voor de branche geldende wet- en regelgeving voldoen en aan de voorwaarden en bepalingen van de ErBo, kunnen op hun verzoek door het Bosschap worden erkend. Zij mogen dat op hun briefpapier, offertes en facturen vermelden en zij mogen het ErBo-beeldmerk voeren. Dat logo treft U op deze pagina aan. Op dit moment nemen ongeveer 190 van de 370 bij het Bosschap geregistreerde bosaannemers aan de ErBo deel.

Waar hoge eisen aan de kwaliteit van ErBo-bedrijven worden gesteld is het dus ook zaak er op toe te zien dat erkende bedrijven aan die vereisten voldoen. Daartoe worden bedrijven zowel

C. Smits

in het veld als administratief gecontroleerd. Het secretariaat van het Bosschap voert de administratieve controle uit. Twee veldcontroleurs die onder verantwoordelijkheid van het Bosschap werken voeren de veldcontrole uit. Deze controleurs zijn de heren J.F. (Jan-Frans) Bastiaanse en C. (Corné) Smits.

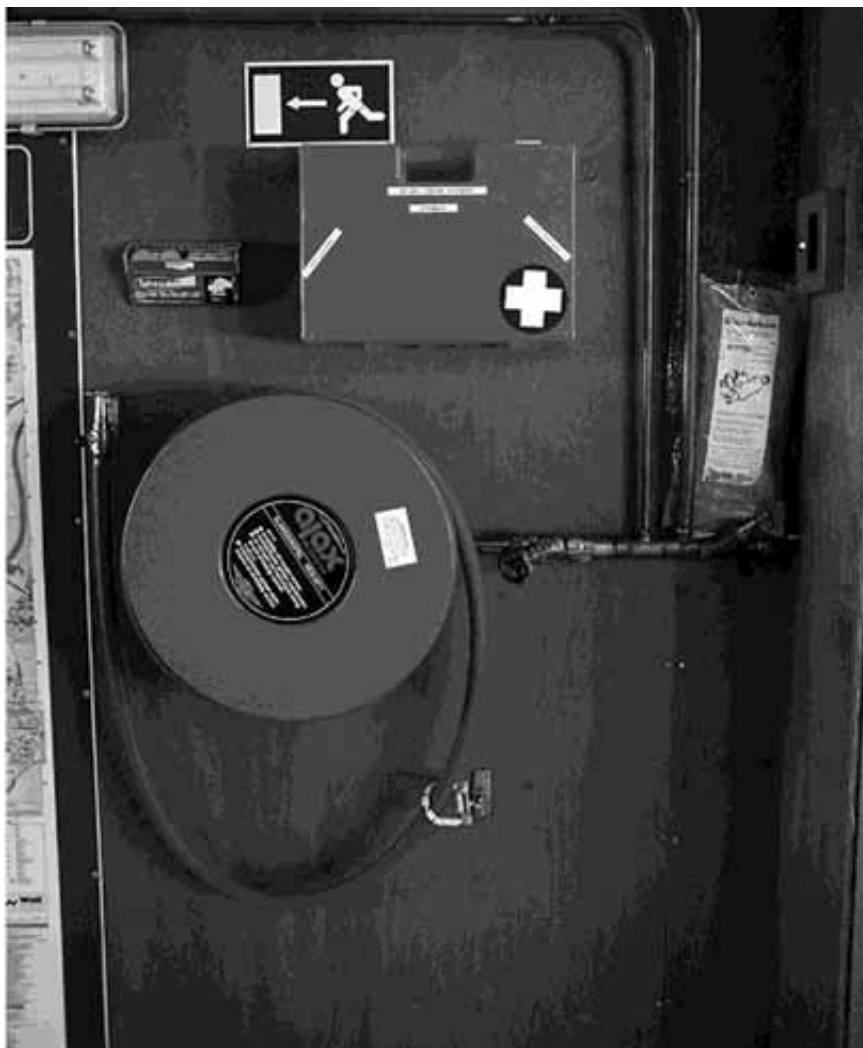
Organisatie ErBo-velddcontrole 1999

De veldcontrole is erop gericht om jaarlijks ieder erkend bedrijf één keer te controleren. De controle geschiedt op willekeurige momenten dus bedrijven weten van tevoren niet wanneer de controleurs komen. Op basis van eigen bevindingen, meestal regionaal gericht en verder zoveel mogelijk in overleg met eigenaren/beheerders wordt beslist

J.F. Bastiaanse

Juist bij de bedrijven die alleen in de wintermaanden werken worden relatief veel kleine tekortkomingen aangetroffen zoals het ontbreken van een brandblusser of verbandtrommel. Foto: G.T.M. Grimberg.

waar en wanneer gecontroleerd wordt. Met de bedrijven die op een gegeven moment (nog) niet in het bos zijn aangetroffen worden afspraken voor een veldbezoek gemaakt.

De controleurs controleren de bedrijven op de kwaliteit en uitvoering van het boswerk, op zorg voor goede arbeidsomstandigheden en veiligheid en op zorg voor het milieu. Van elk bezoek wordt ter plaatse rapport opgemaakt aan de hand van een uitgebreide checklist. Wanneer de controleurs tekortkomingen constateren, rapporteren zij deze, spreken zij ze door en worden afspraken gemaakt over de aanpak ervan. Het rapport wordt met een begeleidende brief naar de aannemer gestuurd; een afschrift van beide gaat naar het Boschap en komt in het dossier van de aannemer. Wanneer daartoe

aanleiding bestaat wordt direct met de aannemer contact opgenomen. In 1999 zijn 144 van de (toen) 189 erkende bedrijven in het bos gecontroleerd. In 1998 ging het om 72 gecontroleerde bedrijven op een totaal van 202 erkende bedrijven. De niet in het bos gecontroleerde bedrijven zijn alle telefonisch benaderd. De veldcontroleurs controleren door het gehele land. De verdeling over het land weerspiegelde de verdeling van het bosareaal over de provincies; zwaartepunten liggen vooral in Gelderland en Noord-Brabant.

Aangetroffen tekortkomingen

Over het algemeen constateren de veldcontroleurs geen grote tekortkomingen. Het gaat meer om een waaier van kleinere punten die, enkele uitzonderingen

daargelaten, zo nu en dan eens voorkomen. Op de 144 gecontroleerde bedrijven ging het in totaal om 97 tekortkomingen. In 1998 ging het bij 72 gecontroleerde bedrijven om 60 tekortkomingen. Het quotiënt is gedaald van 0,83 naar 0,67. De controles blijken dus vrucht af te werpen.

Het feit dat in en rondom de wintermaanden de meeste tekortkomingen worden geconstateerd heeft te maken met het feit dat in die periode naast de jaarrond werkende bedrijven de bedrijven worden aangetroffen die alleen in de wintermaanden in het bos werken. Juist bij deze bedrijven worden relatief veel kleine tekortkomingen aangetroffen. De belangrijkste daarvan zijn:

- geen brandblusser aanwezig (28 keer);
- geen (up to date) verbandtrommel op de werkplek (25 keer);
- geen of kapotte veiligheidskleding en persoonlijke beschermingsmiddelen (23 keer);
- geen communicatie-apparatuur aanwezig (13 keer).

Medewerking door eigenaren en beheerders

Voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de veldcontrole is voor de controleurs medewerking door eigenaren en beheerders onmisbaar. Waar het de grotere terreinbeherende organisaties en gemeenten met bos betreft verloopt de samenwerking met de controleurs goed. Waar het de particuliere eigenaren/beheerders betreft ligt de organisatie van de controle een stuk minder eenvoudig. Niet omdat bij hen de organisatie niet op orde zou zijn, maar wèl omdat er vaak sprake is van een veel meer versnipperde eigendomsstructuur, omdat de eigenaren/beheerders veelal uitwonend zijn of omdat de naam van de eigenaar/beheerder niet bij het bos staat.

Dit maakt het voor de controleurs aanzienlijk minder gemakkelijk om op basis van voorafgaand overleg met eigenaren/beheerders gericht het veld in te gaan. Verzoek aan eigenaren/beheerders in de particuliere sector, en met name aan hun rentmeesters en/of bosgroepen, is dan ook om bij inschakeling van erkende bedrijven de controleurs de

naam van het aanneembedrijf door te geven evenals de ligging van het bos waar gewerkt gaat worden en de periode waarin het werk wordt uitgevoerd. De ErBo-controleurs kunnen dan óók daar controleren of volgens de regelen der kunst wordt gewerkt.

Informatie kan men doorgeven aan het Bosschap (Postbus 769, 3700 AT Zeist; 030-6930130, Bouma) of direct bij de controleurs: dhr. Bastiaanse: 06-54964911 of dhr. Smits: 06-51282616.

Oproep aan eigenaren/beheerders

Het Bosschap adviseert eigenaren en beheerders van bos steeds zoveel mogelijk met erkende bedrijven te werken. Men is dan verzekerd van correcte uitvoering van het boswerk en mocht dat niet het geval zijn, dan kunnen de controleurs er meteen op af. Bovendien is er voor het geval er toch iets mis gaat een eigen geschillenregeling. Op grond van die regeling kan de opdrachtgever rechtstreeks naar de ErBo-Geschillencommissie (p/a Bosschap) stappen ter bemiddeling in een geschil met de aanemer. Tenslotte kan een opdrachtgever voor wat betreft een erkend bedrijf een klacht bij het Bosschap indienen, wanneer dat bedrijf zich niet aan de regels houdt.

Het Bosschap hecht belang aan een Erkenningsregeling die aan haar doel beantwoordt. Dat vereist een adequaat functioneren van de ErBo. Eigenaren en beheerders spelen daarbij als "de ogen en oren in het veld" een belangrijke rol. Het dringende verzoek is dan ook om bij het constateren of het vermoeden van "ongeregeldheden" bij de uitvoering van boswerk direct contact op te nemen met het Bosschap of de controleurs. Dat geldt ook voor het boswerk dat niet op eigen terrein geschiedt. Minstens één keer per jaar verschijnt in het Vakblad Natuurbeheer een bijgewerkte lijst van erkende bedrijven met adres en telefoonnummer erbij. Verder is altijd een bijgewerkte lijst bij het secretariaat van het Bosschap verkrijgbaar (tel. 030-6930130 of www.boschap.nl). Op het secretariaat kunt u ook met al uw andere vragen over de ErBo terecht.

A.H. Bouma werkt bij het Bosschap.

Groeps certificering brengt kosten omlaag

VAN HARTE GECERTIFICEERD?!

H. van Blitterswijk, C.J.M. van Vliet & J.J. de Jong

Certificering is 'in'. Er wordt van alles gecertificeerd. Instellingen krijgen een ISO-certificaat om te laten zien hoe goed ze werken, apparaten krijgen een KEMA-keur dat laat zien dat ze veilig zijn. En bouten krijgen een ISO/NEN keur zodat je weet dat de moer uit de VS ook past op de bout uit Europa.

Sinds enkele jaren zijn er ook keurmerken voor goed bosbeheer om aan de consument te laten zien dat het bos goed beheerd wordt: met voldoende aandacht voor natuur en milieu, voor mens, plant en dier. Misschien bent u het FSC keurmerk al tegengekomen bij de bouwmarkt. Alterra deed onderzoek naar (vooral de kosten van) certificering en presenteert in dit artikel de belangrijkste resultaten.

Certificering van bosbeheer in het kort

Wat goed bosbeheer precies inhoudt, is vastgelegd in een standaard. Of het beheer van een bepaald bos hieraan voldoet, controleert een erkende en onafhankelijke instantie, de certificeerder. De bekendste en meest wijd verbreide standaard voor goed bosbeheer is die van de FSC, de Forest Stewardship Council. Een andere standaard, de Pan European Forest Certification standaard lijkt in opkomst, maar deze is nog niet operationeel. In Nederland heeft een werkgroep een standaard uitgewerkt die is gebaseerd op de wereldwijde FSC standaard en is toegesneden op de Nederlandse situatie. Het areaal bos dat volgens deze standaard is gecertificeerd, is in enkele jaren tijd gegroeid naar 69.000 ha. Wereldwijd is dat nu meer dan 17 miljoen hectare. In Nederland gaat het om Houtvesterij het Loo, de gemeenten Arnhem, Apeldoorn, Renkum, Ede en Lelystad en de regio's Gelderland, Overijssel en Flevoland van Staatsbosbeheer. De grootste daarvan is 8000 ha, de kleinste 280 ha. Van de kleinere bedrijven is er nog niet een gecertificeerd.

Levert certificering wat op?

Bij de reeds gecertificeerde bosbedrijven speelden vooral imago en public relations een rol. Met een certificaat toon je de buitenwereld dat het bos goed wordt beheerd en beheerders vinden dat (zeer) belangrijk. In enkele andere landen wordt voor gecertificeerd hout een meerprijs betaald aan de bosbeheerder, maar in Nederland bestaan de financiële baten overwegend in theorie. Wel wordt er in de verwerkingsketen hier en daar een meerprijs betaald. In sommige landen zijn ontwikkelingsorganisaties bijgesprongen om ter bevordering van goed bosbeheer de kosten mede te dragen.

De kosten voor certificering bestaan uit een bedrag dat de beheerder aan de certificeerder moet betalen en de kosten die de beheerder maakt (tijd) voor het verstrekken van informatie en voor eventuele veranderingen in het beheer. Dat kan bijvoorbeeld zijn een beheer gericht op meer dood hout of meer inheemse soorten. Het is een onderwerp van discussie of het uitvoeren van een inventarisatie en het opstellen van een beheersplan nu bij certificering moeten worden gerekend of bij het normale dagelijkse beheer. In het Alterra-onderzoek zijn de gegevens van de grote bedrijven gebaseerd op werkelijk uitgevoerde certificeringen, bij de kleine bedrijven op modelberekeningen.

Hoe groter het bosbezit, hoe lager de kosten die per hectare aan de certificeerder moeten worden betaald. Dit kost bosbedrijven met 8000 hectare ongeveer 1 gulden per ha per jaar. Bij 1000 ha is dat ca. 4 gulden per ha per jaar. Daaronder stijgen de kosten bijna